

ARKEOLOGISEN KOHTEEN TARKASTUS

Kunta	Kylä	Nimi	Peruskartta	x/y/z
Sysmä	Skinnarila	Jokiontie	3121 06 Valittula	6821 98 3430 68 80 - 85

Mj-tyyppi	Ajoitus	Lkm	Lk
Kalmisto ²	Rautakausi	1	II

Tila ja Rno

Maanomistaja

Jokionranta VII 1:497

Rak.liike Lauri E Reponen Oy
 Torikatu 5 18100 Heinola

Lisäjokio 1:499

Sysmän kunta
 PL 33 19701 Sysmä

Mäenpää 1:499

Sysmän kunta
 PL 33 19701 Sysmä

Kohde ja ympäristö

Kohde sijaitsee Sysmän kirkolla Ala-Vehkajärvestä Majutvedeen laskevan Huitilanjoen länsipuolella. Löytöpaikka on rakentamaton kohta kirkolle menevän päätien ja Jokiontien risteyksen pohjoispuolella. Paikalla, joka on matala kumparemainen muodostuma, on irtokiviä, kalliopaljastumaa ja sammaleisia maakiviä sekä hiukan rakennusjätteitä. Kairauksessa todettiin paikoin ajettua maata, enimmillään noin 30 cm. Paikalta on joelle matkaa 100 m ja Majutveden lahdenpohjukkaan 200 m.

Esineet löytyivät Jonas Strengin ja Eero Mäkelän tutkiessa rakentamatonta tonttia metallinilmäsimellä 27.10.1998. Molemmat esineet löytyivät varsin läheltä maanpintaa ja selvästi sekoittuneista maakerroksista.

Tappara löytyi entisen, nelisen vuotta sitten puretun muuntoaseman liepeiltä, kohdasta, joka on 13 m Jokiontien reunasta ja 43 m Asikkalasta Sysmän kirkolle menevän tien reunasta. Tapparaa esiin otettaessa oli kaivettu 20 x 30 cm kokoinen ja 10 - 15 cm syvyinen kuoppa. Löytökohdalla on nähtävästi resentti syvenne ja muuntoaseman purkutyön jäljiltä rakennusjätteitä. Kairauksessa todettiin syvältä sekoittunutta kerrosta.

Solki löytyi kohdasta, joka on 10 m Jokiontien reunasta ja 15,5 m Asikkalasta Sysmän kirkolle menevän tien reunasta. Soljen ja tapparan välinen löytöetäisyys on 27,5 m. Solkea esiin otettaessa oli kaivettu 15 x 20 cm kokoinen ja 5 - 10 cm syvyinen kuoppa. Kairauksessa todettiin soljen löytökohdalla 20 cm sekoittunutta kerrosta, mm. savea, ja sen alla puhdas savi tai hiesu. Kummankaan esineen kohdalla eikä muuallakaan kairatuissa kohdissa todettu nokea eikä hiiltä, joskin humuksen sekainen kivennäismaa oli jostain kohdin tummahkoa.

Löydöt KM 31156: 1-2, pronssinen hevosenkenkäsolki ja rautainen tappara

Aiemmat löydöt KM 8312: 1-2, rautaiset tappara- ja työkirves, KM 11011 työkirves. Inventointikertomuksen mukaan ne ovat löytyneet kirjakauppias Väinö Lavenin omistuksessa olleen Mäenpään palstatilan uudispellosta (Koivusen inv.nro 92). Löytöpaikka on ollut maantien vieressä ollut peltoraivio, noin 125 m palstan asuinrakennuksesta luoteeseen. Kaksi ensimmäistä kirvestä löytyi 1924 noin 10 m etäisyydeltä toisistaan ja kolmas kirves löytyi 15 vuotta myöhemmin noin 5 m edellisistä. Ne ovat viikinkiaikaisiksi ajoitettuja. Inventointiaikana 1965 paikka oli kivikkoinen ja kumpareinen tiheään kasvillisuuden peittämä tontti.

Diarion mukaan kirveet KM 8312: 1-2, jotka lahjoitti SMY:lle Väinö Lavén 4.7.1924, löytyivät Skinnarilan kylän Rantalan kartanosta erotettujen yhdysviljelyksessä olleiden Jokion ja Mäenpään palstatilojen maalta, noin 0,5 km:n päässä kirkosta ja palstojen asuinrakennuksesta noin 100 m jokseenkin luodetta kohden, kivikkomäestä uudispeltoa raivattaessa, noin 10 m:n päässä toisistaan. Noin 25 - 30 m pohjoiseen löytöpaikalta on ollut vanha kiuas, josta ei löytynyt muuta kuin nokea, hiiltä ja saviastianpaloja; ympärillä näkyi hirsikerran jälkiä. Kirveen nro 1 löysi noin 1919 ("viitisen vuotta sitten") Hilda Lavén ja kirveen nro 2 Väinö Lavén 1924.

Rautainen työkirves KM 11011, jonka diarion mukaan lahjoitti museoon Hitlerin syntymäpäivänä 20.4.1939 johtaja Väinö Lavén, löytyi Kinnarilan kylästä Mäenpään palstatilalta, joka sijaitsi vastapäätä Osuusmeijeriä. Esine löytyi perunamaata kaivettaessa. Kirves oli maassa terä pystyssä, puhtaassa sorassa. Löytökohta on noin 10 m maantiestä. Aiempien esineiden KM 8312: 1-2 löytökohta on noin 5 m kirveen KM 11011 löytöpaikasta itään.

Lähilöytöjä Koivusen inv.nro 93, KM 13627, hajalöytönä anglosaksinen raha, löytynyt Otamon kylän Niemensivun tilalta. Löytöpaikka Ala-Vehkajärven korkea rantapenkki. Sysmä Suurikylä Haapasaari, rautakautinen kalmisto; löytynyt vuonna 1998 miekka, pyöreä kupurasolki ja katkelma toisesta, riipus, atraimia ja kuolainten renkaita. Sysmä Suurikylä Saha, mahdollinen uhrikallio (1 kuppi).

Negatiivit Lahden kaupunginmuseon kuva-arkisto 121 138 - 121 140 (yleiskuvia), 121 143 - 121 153 (esinekuvia)

Karttaliite 3121 06 Valittula (1:20 000)

Tutkimukset Koivunen 1965, inv.

Huomautuksia Kohde on merkitty kalmistoksi esinelöytöjen perusteella. Palaneita tai palamattomia luita tai muita merkkejä mahdollisesta hautauksista ei paikalla ole havaittu.

Oppaana toiminut Eero Mäkelä, joka kertoi paikalta löytyneen kaksi kirvestä ja enonsa Väinö Lavenin toimittaneen ne museoon, muisteli, että pellolle olisi ajettu mutaa Huitilanjoen rannasta myllyn takaa 1930-luvulla ennen sotia, joten löydöt olisivat periaatteessa voineet kulkeutua paikalle jokirannasta. Kairauksissa ei näkynyt selvää humuskerrosta, jollaisen voisi olettaa muodostuneen, mikäli paikalle olisi ajettu mutaa. Myöskään aiemmat kaksi esinettä, jotka löytyivät jo noin 1919 ja 1924, eivät viittaa löytöjen kulkeutuneen paikalle maanajossa - ainakaan 1930-luvulla. Kairauksissa oli kuitenkin todettavissa, että alkuperäisen maanpinnan päälle oli ainakin paikoitellen kasattu maata ja maakerrokset - savi, hiekka ja peltomultakerros - olivat monin paikoin sekoittuneet. Osa johtuu paikalla olleesta ja sittemmin puretusta muuntajasta ja osa on nähtävästi syntynyt kadunrakennuksen ja pyörätien rakentamisen yhteydessä. Paikoitellen löyhän pintakerroksen alla oli tiivis humuksensekainen kivennäismaa.

Opas Oppaina olivat toinen löytäjästä, Eero Mäkelä, os. Aittapolku 5, ja toisen löytäjän Joonas Strengin äiti, Hannele Streng, Suurkyläntie 2, 19700 Sysmä

Tarkastaja

Tark.pvm.

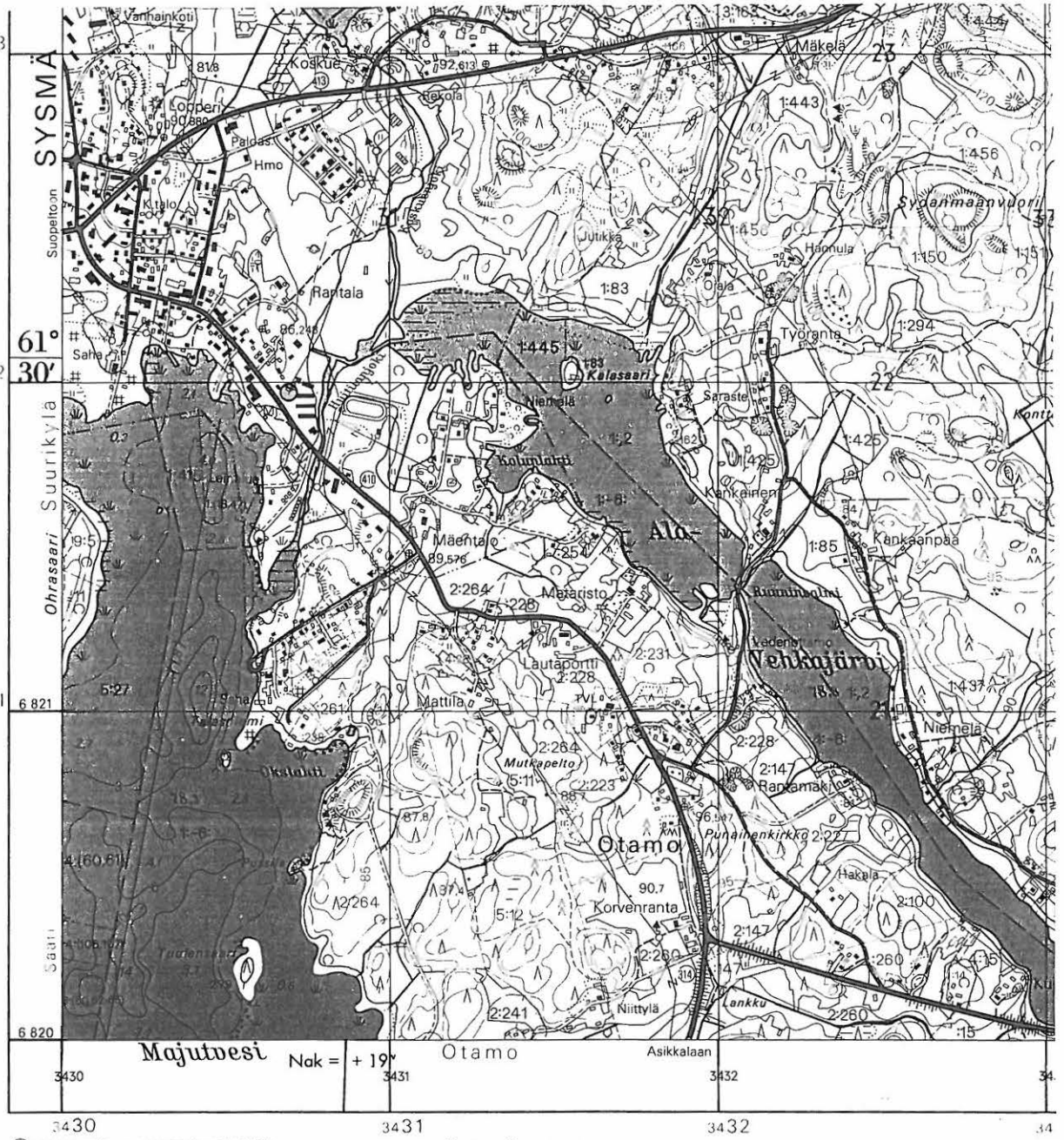
Tark.kert. pvm

H. Poutiainen & M. Uotila

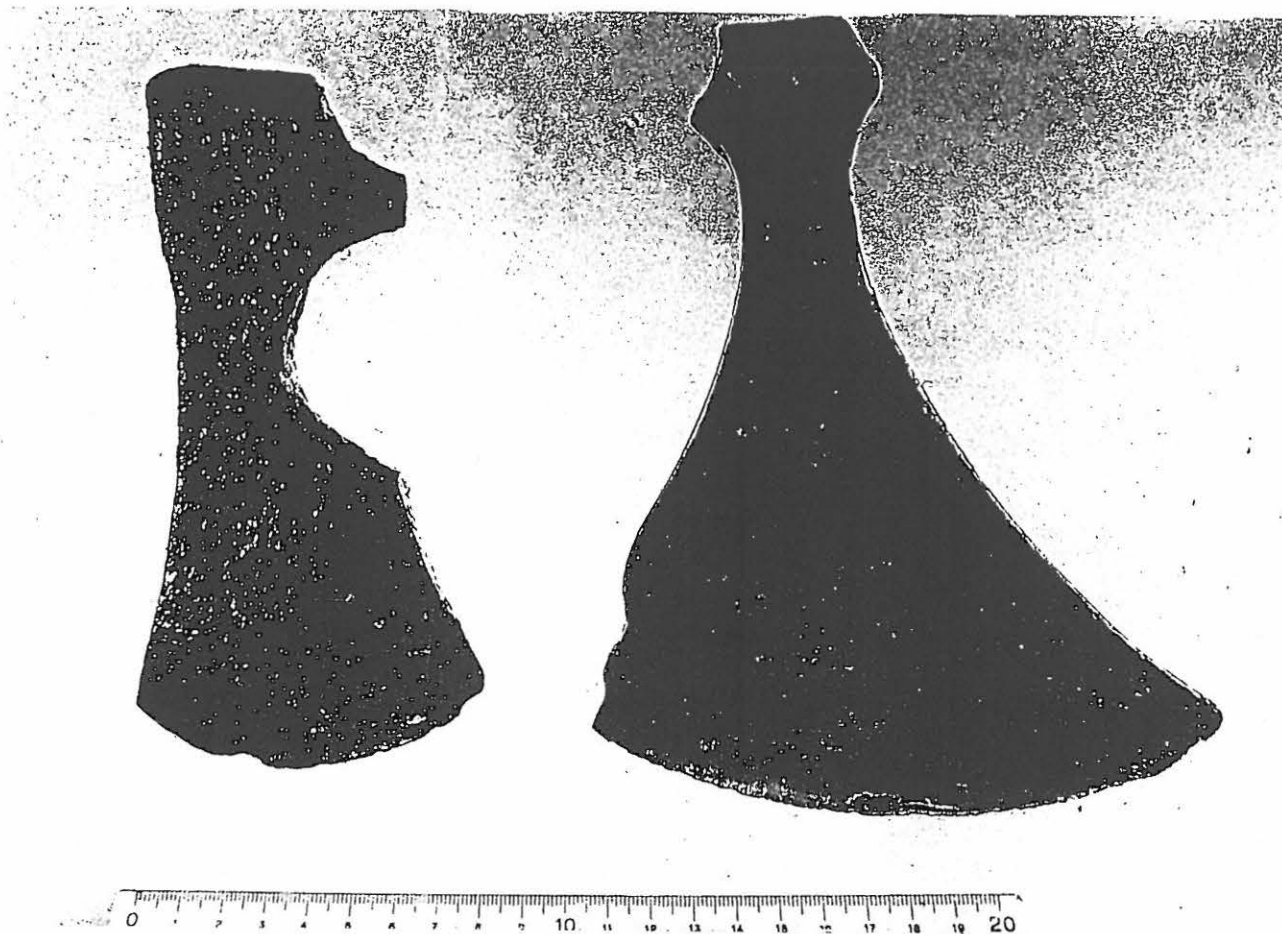
2.11.1998

12.1.1999

Sysmä Skinnarila Jokiontie. Rautakautinen kalmisto. ○

(Pk-ote 3121 06 Valittula 1:20 000, 1985)

Sysmä Jokiontie. Noin vuonna 1919 löytynyt tappara KM 8312: 1 (oik.)
ja 1924 löytynyt työkirves KM 8312:2.
(Kuvat likka Järvi, kotiarkisto)

Sysmä Jokiontie. Vuonna 1939 löytynyt kirves KM 11011.
(Kuva likka Järvi, kotiarkisto)

MV-NEGATIIVILUETTELO

Alkuperäisiä negatiiveja säilytetään Lahden kaupunginmuseon arkistossa.

Kuvaaja H. Poutiainen

Neg.	Pvm.	Kuvaaja	Suunta	Aihe
121138	2.11.	HP	Etelästä	Sysmä Skinnarila Jokiontie, rautakautinen kalmisto. Hevosenkäsöljen löytöpaikka etualalla maanäytekairan kohdalla.
121139	"	"	Koillise- sta	Sysmä Skinnarila Jokiontie, rautakautinen kalmisto. Tapparannan löytöpaikka etualalla maanäytekairan kohdalla.
121140	"	"	Etelä- kaakosta	Sysmä Skinnarila Jokiontie, rautakautinen kalmisto, yleiskuva.
121143	11.11.	"	Päältä	Sysmän Skinnarilan Jokiontien hevosenkäsölki KM 31156: 1.
121144	"	"	"	"
121145	"	"	"	"
121146	"	"	"	"
121147	"	"	"	"
121148	"	"	"	"
121149	"	"	"	"
121150	"	"	"	"
121151	"	"	"	Sysmän Skinnarilan Jokiontien tappara KM 31156: 2.
121152	"	"	"	"
121153	"	"	"	"

121 138

121 139

121 143

121 144

121 145

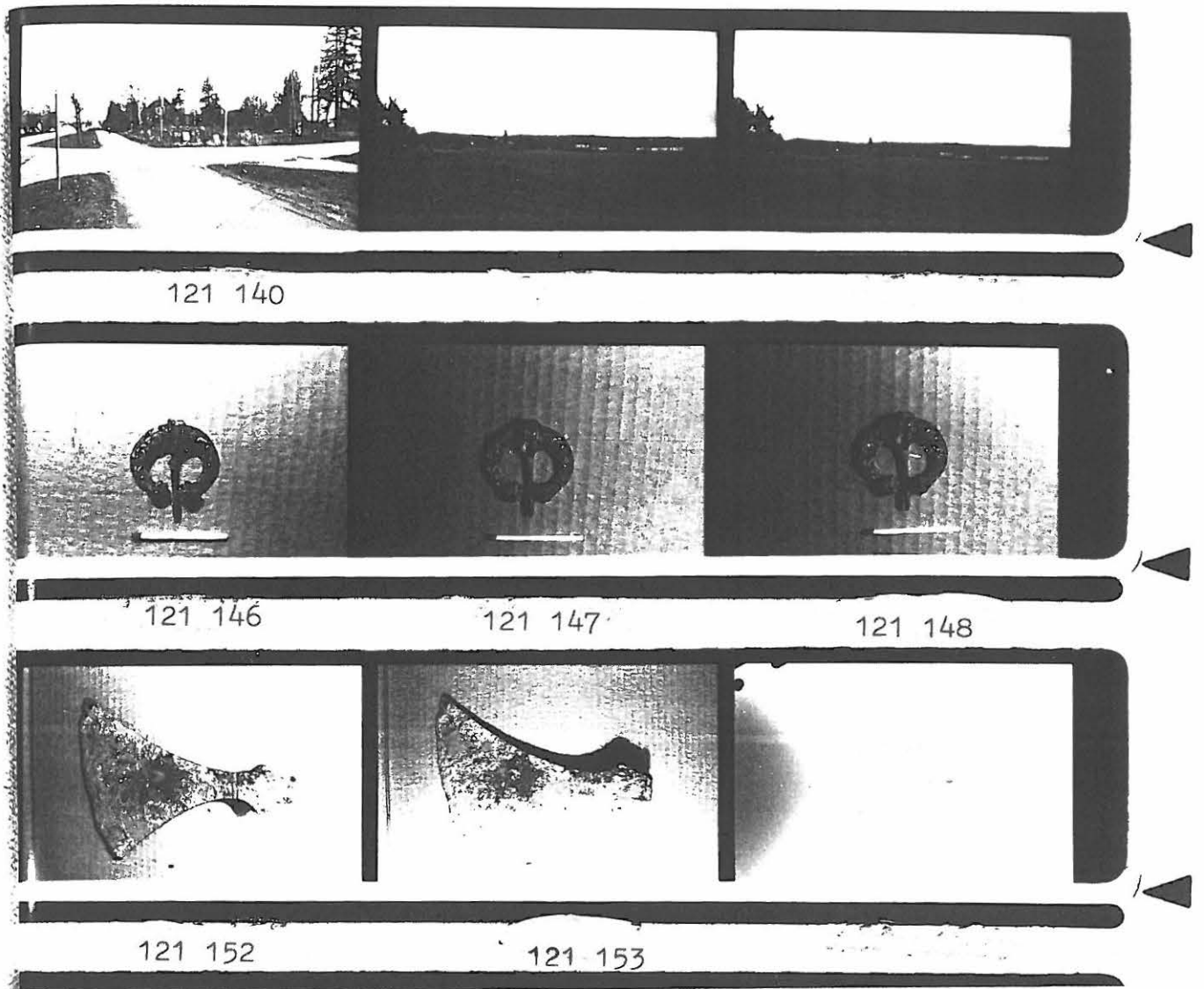
121 149

121 150

121 151

Ote pinnakkaisesta.

- 121 138. Sysmä Jokiontie, rautakautinen kalmisto. Etelästä.
 121 138. Sysmä Jokiontie, rautakautinen kalmisto. Koillisesta.
 121 143 -
 121 150 Sysmän Jokiontien hevosenkenkäsolkki KM 31156: 1.
 121 151 Sysmän Jokiontien tappa KM 31156: 2.

- Ote pinnakkaisesta.
- 121 140. Sysmä Jokiontie. Yleiskuva eteläkaakosta.
 - 121 138. Sysmä Jokiontie, rautakautinen kalmisto. Koillisesta.
 - 121 146 -
 - 121 148 Sysmän Jokiontien hevosenkenkäsolkki KM 31156: 1.
 - 121 152 -
 - 121 153 Sysmän Jokiontien tappara KM 31156: 2.